



Το κεκτημένο αντικρούει τις προτάσεις Έρογλου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Πρέπει να αποδείξουμε ότι θέλουμε λύση, πάνω σε βάσεις θεσμικά στέρεες

Ηταν νωρίς το βράδυ όταν περνούσα την πύλη του προεδρικού μεγάρου για να συναντήσω τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας Προκόπη Παυλόπουλο. Μετά την επίσκεψή του στη χώρα μας, το πρώτο του ταξίδι ως Πρόεδρος. Δεν ήταν εθιμοτυπικό, λόγω της στενής σχέσης και της αγάπης του για το νησί. Με τίμησε με τη ζεστασιά ενός φίλου. Αφιέρωσε πάνω από μια ώρα. Με απορροφούσε ο συμμαχικός, ζεστός λόγος του που φώτιζε κάθε φορά που αναφερόταν στην Κύπρο. Μίλησαμε για την επίσκεψή του στο νησί και στάθηκε περισσότερο σε δυο σημεία. Στην ευρωπαϊκή εμπλοκή στις συνομιλίες και στην παρουσία της ΕΛΔΥΚ στην Κύπρο.

Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας είχε παρατηρήσει ότι τώρα που ξαναξενιούνται οι δικαιοδικές συνομιλίες υπάρχει μια πολύ μεγάλη διαφορά απόψεων μεταξύ των πολιτικών κομμάτων σχετικά με το ποια είναι η αφετηρία. Ήρθε με τη δική του συναινετική θέση, για βάση στην οποία τελικά όλοι συμφώνησαν. «Το σκεπτικό στριγγίζεται ότι αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει κτιστή ένα κράτος το οποίο δεν μπορεί παρά να βγει μέσα από τις δικαιοδικές συνομιλίες. Δεν είναι νοτό να υπάρχει άλλη διαδικασία. Το κράτος αυτό δεν μπορεί παρά να προέρχεται από συνένωση, να μην είναι δημιουργία εξ αρχής. Γι' αυτό διαδικαστικά μιλάμε για δικαιοδικές συνομιλίες για την επανένωση της Κύπρου. Το ενιαίο κράτος, που χωρίστηκε λόγω εισβολής, επανένωται. Δεν μπορεί να δημιουργησουμε άλλες ριζές, όπως έλεγε το σχέδιο Ανάν».

Δεν αξιοποιήθηκε όσο θα έπρεπε η παρουσία της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Όπως είχε τονίσει και στην ομιλία του στη Βουλή των Αντιπροσώπων, εκείνοι που ήταν υπέρ του σχεδίου Ανάν είχαν αγαθές προθέσεις. Το σχέδιο απορρίφθηκε διότι οδηγούσε σε ένα θνησιγενές μόρφωμα, στη μελλοντική διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας τόσο από πλευράς διεθνούς υπόστασης όσο και πορείας της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι δικές μας προτάσεις στο τραπέζι των συνομιλιών, όπως εξηγή με μια καθαρότητα λόγου, θα είναι η δημιουργία ενός κράτους ενιαίου ή ημοσπονδιακού. «Δεν μιλούμε για συνομοσπονδία, εν πάση περιπτώσει δεν μπορεί να λειτουργήσει ένα συνομοσπονδιακό κράτος εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι όποιες προτάσεις μας υποβάλλονται ή εκείνες που υποβάλλουμε εμείς πρέπει να τις περνάμε από τη βάση της συμβατότητας τους με το λεγόμενο ευρωπαϊκό θεσμικό κεκτημένο. Έτσι θα βάζουμε στη διαδικασία και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα πρέπει να καλούμε τα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα να εκφέρουν την άποψή τους σε όσα ζητούν Έρογλου και Τουρκία. Δεν υπάρχουν μόνιμες παρεκκλίσεις, δεν μπορεί να γίνουν δεκτές στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τυχόν μεταβλητές περιόδους πρέπει να συμφωνηθούν με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς». Πιστεύει ότι πάνω σε αυτή τη βάση πρέπει να στηριχθούν οι συνομιλίες.

Αυτές τις θέσεις συζητήσε με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη, τις εξήγησε στην ομιλία του στη Βουλή των Αντιπροσώπων, τις κατέθεσε στην κοινή σύσκεψη με όλους τους αρχηγούς των κομμάτων και κανείς δεν διαφώνησε. «Το ευρωπαϊκό θεσμικό κεκτημένο πρέπει να αξιοποιηθεί στο έπακρο ως αντίκρουση των προτάσεων Έρογλου, οι οποίες θα οδηγούσαν σε ένα κράτος το οποίο θα ήταν εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν κουνιζόμαστε αποκλίσεις, διότι αν τις δεχόταν η ΕΕ, είναι σαν το κεκτημένο των αγώνων όλων των Προέδρων να χανόνταν. Αυτό σημαίνει πιο ενεργή συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης την οποία πρέπει να θέσουμε ενώπιον των ευθυνών της. Δεν μπορεί να ξεκάσει ότι έχει ένα κράτος-μέλος της υπό κατοχή».

Σχετικά με την ΕΛΔΥΚ στην Κύπρο, μια που ξέρει τι μας περμένει αν η Τουρκία συνεχίσει να διαπραγματεύεται τη στάση, θεωρεί ότι η παρουσία της είναι απλώς αμυντική, αλλά δεν πρόκειται να



Οι δανειστές να κρίνουν εκ του αποτελέσματος την Αθήνα

Γεννήθηκε στην Καλαμάτα στις 10 Ιουλίου 1950. Νομικός, καθηγητής Πανεπιστημίου, πολιτικός. Με υποτροφία της Γαλλικής Κυβέρνησης έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Παρίσι, όταν το 1974 ο Σταϊνόνπουλος τον κάλεσε να τον βοηθήσει ως γραμματέας της Προεδρίας. Η κυριότερη όμως περίοδος που έζησε την Προεδρία και το σημερινό του γραφείο ήταν στη δεύτερη θητεία του Κωνσταντίνου Καραμανλή το 1990-95. Ήταν διευθυντής του νομικού του γραφείου, στο ίδιο γραφείο που είναι σήμερα με τις ίδιες καρέκλες και τραπέζι. Μέχρι και οι δερμάτινοι καναπέδες που ήταν της εποχής του Κωνσταντίνου Καραμανλή, τους έψαξε, τους βρήκε και τους έφερε πίσω. Είς ένδειξη εκτίμησης πάνω στη μεγάλη βιβλιοθήκη του γραφείου η φωτογραφία του Κωνσταντίνου Καραμανλή. Τον ρώπησα αν τον ανησυχούσε το ασφυκτικό συνταγματικό κουστούμι του Προέδρου της Δημοκρατίας, αν είναι για Προεδρία περισσότερο εθιμοτυπική. Εξαργύρωσε, απάντησε με εμφανή την αίσθηση ευθύνης χαραγμένη στην ψυχή, διότι μετά την αναθεώρηση του συντάγματος το 1985 - 86 που αφαιρέθηκαν οι αρμοδιότη-

τες από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, σε περιόδους ομαλές, οριακά μόνο μπορεί να παρέμβει. Τώρα όμως που ζούμε σε δύσκολες περιόδους, δεν μπορεί η Προεδρία παρά να είναι επιμαίνουσα, ποτέ όμως πέρα από την πολιτική που χαράζει η Κυβέρνηση, η οποία είναι η μόνη αρμόδια. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι ο ρυθμιστής του πολιτεύματος. Όσες παρεμβάσεις κάνει τώρα είναι για να εξηγήσει το τι συμβαίνει στη χώρα και ότι είναι ανάγκη να γίνει κατανοητό ότι η απαρχλατητή εφαρμογή του προγράμματος που επέβαλαν αρχικώς στην Ελλάδα δεν μπορεί να οδηγήσει σε βιώσιμη ανάπτυξη. Πιστεύει ότι χρειάζεται αλλαγή. «Θα τηρηθούν οι δεσμεύσεις για μηδενικό έλλειμμα, μείωση του χρέους, όλα αυτά είναι δεδομένα, αλλά η συνταγή αποδείχθηκε, σε αρκετά κρίσιμα σημεία, λάθος. Αφήστε μας να προτείνουμε εμείς και κρίνετέ μας εκ του αποτελέσματος, τέλος του 2015, διαμνηνίστε στους δανειστές. Αυτή είναι η βασική διαφορά νοοτροπίας σε σχέση με το πρόγραμμα που υποβλήθηκε το 2010 και το οποίο υιοθετήθηκε χωρίς καμία διαπραγμάτευση».

φύγει από την Κύπρο παρά μόνο όταν θα φύγουν τα στρατεύματα κατοχής αλλά και οι έποικοι. Διότι ο κάθε έποικος είναι μια μορφή κατοχής. Μπορεί, όπως λέει με μια διεισδυτική σιγουριά και ξεκάθαρο λόγο, να είναι λίγο προχωρημένες οι θέσεις του, αλλά είναι θέσεις διαπραγμάτευσης. Οι συνομιλίες σύντομα θα συνεχισθούν. Όμως, μέχρι τώρα, δεν έχει δει κάτι από την πλευρά της Τουρκίας που να τον κάνει αισιόδοξο, αλ-

ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΕΝΑ ΕΥΡΩΣΥΝΤΑΓΜΑ

Αυτό το πρόβλημα μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο όταν η Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδίως η ευρωζώνη βαθύνει τη δημοκρατία. Υπάρχει ανάγκη για ένα πιο δημοκρατικό Ευρωκοινοβούλιο, το οποίο να έχει περισσότερη παρέμβαση στην πορεία της Επιτροπής, να είναι πράγματι ένα θεσμικό αντίβαρο που θα ελέγχει την Επιτροπή. Αυτό που έδωσε η Συνθήκη της Λισαβόνας ήταν πολύ λίγο. Χρειάζεται ένα ευρωσύνταγμα που θα τα ρυθμίσει όλα αυτά και το κυριότερο να γίνει πραγματική οικονομική ένωση και όχι μόνο νομισματική. Για να συμβεί αυτό πρέπει να έχουμε όργανα πραγματικής σύγκλισης των οικονομικών πολιτικών και όχι μόνο του νομισματικού και μια πραγματική Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Αν είχε τη δυνατότητα έκδοσης ευρωμολόγων και μπορούσε να αγοράσει το χρέος, δεν θα υπήρχε θέμα χρέους στην Ευρώπη, ούτε ελλείμματα. Είναι δυνατόν να υπάρξει ενιαίο νόμισμα με 19 ελλείμματα και 19 ρέες; Αυτό δεν είναι νοτό στον καπιταλισμό. Ο Άνταξ Σμιθ και αυτοί που θεμελίωσαν το καπιταλιστικό σύστημα, «γυρίζουν στον τάφο τους».

λά αυτό δεν πρέπει να καθορίζει τον δικό μας ρόλο. «Εμείς πρέπει να αποδείξουμε ότι θέλουμε λύση, πάνω σε βάσεις που είναι θεσμικά στέρεες, δηλώνει με αποφασιστικότητα. Το ζήτημα είναι να περάσει το βάρος της ευθύνης σε εκείνο που προτείνει πράγματα ανέγερτα. Στόχος μας πρέπει να είναι η επανένωση του κράτους με μια λύση βιώσιμη και λειτουργική ως κράτους-μέλους της ΕΕ και της Ευρωζώνης. Αυτή είναι η σωστή βάση

για να λυθεί το Κυπριακό. Όλα τα κόμματα συμφωνούν σε αυτόν. Πρέπει να καταλάβει η Ευρώπη ότι δεν έχει μόνο την ευθύνη επειδή η Κύπρος είναι ένα κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωζώνης, αλλά να μην ξεχνά και ότι τα σύνορα της Κύπρου και της Ελλάδας είναι ευρωπαϊκά. Υπό την ευρεία έννοια, η ΑΟΖ της Κύπρου και της Ελλάδας είναι ευρωπαϊκή, επομένως οφείλουν να την υπερασπιστούν με όρους διεθνούς αλλά και ευρωπαϊκού δικαίου. Ιδίως μετά και το Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο το 2008 που ήταν δημιουργήμα μας. Η επίλυση του Κυπριακού με βάση το θεσμικό κεκτημένο της ΕΕ βοηθά και τα κυριαρχικά δικαιώματα που αφορούν την εκμετάλλευση φυσικών πόρων. Το ότι μέχρι τώρα δεν είδαμε την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλαμβάνει πρωτοβουλία οφείλεται στο ότι δεν την αναμείξαμε επαρκώς εμείς».

Αναφερόμενος στην πρόσκληση του Ερντογάν να τον επισκεφτεί στην Τουρκία λέει ότι του απάντησε πως θα πρέπει πρώτα να υπάρχει κάτι ουσιαστικό. Του είπε ότι δεν μπορεί να πάει στην Άγκυρα αν δεν έχουμε πρόοδο σε δυο προβλήματα, στο Κυπριακό και στο θέμα της οριοθέτι-

σης της νησιωτικής υφαλοκρηπίδας. Αυτά θέλουν πολλή δουλειά και από τις δυο πλευρές. Συμφώνησαν να συναντηθούν όταν θα έλθει το πλήρωμα του χρόνου. Ο ίδιος κρατά στη μνήμη του τη συνάντηση Βενιζέλου - Κεμάλ Ατατούρκ το 1930 οπότε λύθηκαν ένα σωρό προβλήματα. Πιστεύει ότι κάτι τέτοιο αξίζει τον κόπο να κάνουν.

Μια αλλαγμένη Κύπρο συνάντησε στο πρόσφατο ταξίδι του. Είχε έρθει τον Μάρτιο του 2013, λίγο μετά το κούρεμα, για μια ομιλία στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, όπου αναγορεύθηκε κατά την επίσημη επίσκεψή του στο νησί σε επίτιμο διδάκτορα της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών. Είχε δει τότε ανθρώπους απογοητευμένους, φοβισμένους. «Τώρα η Κύπρος βρίσκεται στα πρόθυρα να αντεπεξεχθεί πλήρως των μνημονιακών της υποχρεώσεων. Είναι η στάβα των ανθρώπων, ένα κράμα καρτερίας και μια έμφυτη αισιοδοξία, αυτό που έλεγε ο Σολωμός «με λογισμό και με όνειρο». Όταν το όνειρο καθορίζεται από τον λογισμό, αυτό είναι πολύ σημαντικό για ένα λαό. Η Κύπρος έχει πρέσβεις καλής θέλησης παντού στον κόσμο και αυτό είναι μεγάλη υπόθεση».



Το λυκόφως των πολιτικών ηγεσιών

Η ΑΥΞΗΣΗ του αντιευρωπαϊσμού, η άνοδος των ακραίων κινημάτων οφείλεται, όπως εξηγεί, στον εφσυχασμό κυρίως κάποιων Βορειοευρωπαίων οι οποίοι λένε ότι όλα πάνε καλά και ότι εμείς εδώ κάτω είμαστε τα κακά παιδιά, διότι δεν τα καταφέρνουμε. Αλλά δεν είναι έτσι τα πράγματα, διότι η Ευρώπη δεν προχώρησε θεσμικά, ούτε από πλευράς κοινής οικονομικής πολιτικής. Απέκτησε ένα νόμισμα το οποίο δεν στηρίζεται πάνω σε επαρκείς βάσεις, ούτε καν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα που θα αξίζει να έχει ένα νόμισμα όπως οι λοιπές τράπεζες ανά τον κόσμο δεν το έχει, και αυτό φαίνεται. Οι θέσεις αυτές μου έφεραν στο μυαλό ότι δεν υπάρχουν πλέον οι χαρισματοειδή ηγέτες, όπως είναι ο τίτλος του βιβλίου του «Το λυκόφως των πολιτικών ηγεσιών. Αιτία ή αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης;» που είχε εκδώσει προφητικά το 2011. Όταν τον Ιούλιο του 2011 έγινε η Σύνοδος Κορυφής και ήταν όλοι ευτυχείς ότι είχαν λυθεί τα προβλήματα της Ευρώπης, κάθισα μέσα στο καλοκαί-



Άλλο να έχεις πρόγραμμα κι άλλο μνημόνιο

Ο ΠΡΟΚΟΠΗΣ Παυλόπουλος έχει μια ιδιαίτερη σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ευρωπαϊκό όραμα. Είναι από τους ανθρώπους που για χρόνια, διακριτικά αλλά με επιμονή και συνέπεια, εργάζονται για την πραγμάτωσή του. Έχει ουσιαστική συνεισφορά σε πολλά από τα μεγάλα εργοτάξια της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Ο ρόλος του ως Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας είναι πολύ σημαντικός. Αυτό φαίνεται στην πράξη με τις επαφές που κάνει, με τις παρεμβάσεις σε φίλους σε θέσεις-κλειδιά. Θέλει να είναι χρήσιμος για την Ελλάδα και την Κύπρο. Θεωρεί πως πρέπει να βάλουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση προ των ευθυνών της, αυτή είναι η άποψή του και για τα οικονομικά θέματα στην Ελλάδα. Θυμίζει πως όπως χώρα δανείζεται εσωτερικά, όχι από τις αγορές αλλά από τα υπόλοιπα κράτη-μέλη, έχει πρόγραμμα και αυτό το λέει ρητά το άρθρο 125 και 136 της Συνθήκης Λειτουργίας της ΕΕ. Ας το πάρουμε απόφαση και ας κάνουμε τα πάντα για να βγούμε στις αγορές για να μην έχουμε πρόγραμμα, λέει με στωικότητα.

Άλλο όμως να έχεις πρόγραμμα και άλλο μνημόνιο. Το ελληνικό μνημόνιο είχε πολλά λάθη διότι η περιποίηση των δαπανών απλώς και μόνο δεν οδηγεί σε αναπτυξιακή οικονομία. Επισημάνει όμως με

ανησυχία στον τόνο της φωνής του πως και η ίδια η Ευρώπη δεν έχει τον ρυθμό ανάπτυξης που θα έπρεπε, πράγμα που σημαίνει ότι δεν πάει καλά. Γι' αυτό πιστεύει ότι η Ευρωζώνη, αν δεν κάνει στροφή μέσα στο 2015, θα έχει πρόβλημα. Αυτή τη στιγμή μπορεί να «επιτεχθήκε» το 1 προς 1 δολαρίου-ευρώ, αλλά το ευρώ δεν είναι φτιαγμένο γι' αυτή τη δουλειά. Το ευρώ ανησυχούσε όταν ήταν 1,6 επειδή ήταν επενδυτικό νόμισμα. Αυτή την πραγματικότητα δεν την έχουμε καταλάβει.

Με πάθος εξηγεί πως έγινε νομισματική ένωση η οποία δεν στηρίχθηκε σε οικονομική. Το γιγαντιστικό σύστημα προϋποθέτει κρατική οντότητα, κοινή οικονομική πολιτική και ενιαίο νόμισμα. Εδώ δεν έχουμε ούτε κρατική οντότητα ούτε ενιαίο νομισματικό πολιτικό. Έχουμε ενιαίο νόμισμα και μια Κεντρική Τράπεζα η οποία δεν έχει καν τις αρμοδιότητες οποιασδήποτε άλλης Κεντρικής Τράπεζας. Είναι δυνατόν να λειτουργήσει καπιταλιστικό σύστημα με αυτούς τους όρους στα πλαίσια της Ευρωζώνης, διερωτάται ο Πρόεδρος Προκόπης Παυλόπουλος.

Η Ευρωζώνη, αν δεν κάνει στροφή μέσα στο 2015, θα έχει πρόβλημα



και Ελλάδα έχουν να παίξουν σημαντικό ρόλο στο να ξαναβρεί η Ευρώπη αρχές και αξίες που έχουν ελληνικές ρίζες και ξεχωρίζουν. Η ιστορία μας γράφτηκε πάνω σε δυο άξονες, το πνεύμα για τη δημιουργία και το αίμα για την ελευθερία. Είναι αυτά που μπορούμε να διδάσουμε. Είμαστε λαός που κατά τακτά χρονικά διαστήματα καλείται να πληρώσει τμήμα αιματος για την έννοια της ελευθερίας, η οποία σήμερα είναι ζητούμενο σε όλο τον

κόσμο, ιδίως τώρα με την παγκόσμια οικονομική κρίση. Βλέπουμε να πληρώνεται η ελευθερία με αίμα σε πολλά σημεία του κόσμου.

Εμείς τα έχουμε βιώσει. Γι' αυτό έχουμε να διδάξουμε. Μακάρι να φτάσει η ανθρωπότητα σε ένα σημείο που αυτές οι θυσίες να παράγουν πνεύμα από μόνες τους ως ιστορική παράδοση- τότε θα μπορούσαμε να δικαιώσουμε κάποια πράγματα.

Το ερώτημα που τίθεται πλέον συχνά είναι αν θα τα καταφέρει η Ευρώπη διότι έχει πολλά προβλήματα. Θυμίζει με μειδίαμα πως ουδέποτε υπήρξε αντιευρωπαϊστές, ούτε καν ευρωσκεπτικιστής. «Κανείς δεν έχει καταλάβει την έννοια της ευρωπαϊκότητας. Έχει αγωνία για την Ευρώπη και αυτό σημαίνει αγάπη. Σημαίνει ότι αγωνιά για την Ευρώπη η οποία πρέπει να ολοκληρώσει τους στόχους της».

Αυτή είναι η βασική διαφορά, έχουμε εκείνους που λένε ότι δεν θα τα καταφέρει η Ευρώπη, εκείνους που διερωτώνται για ποια Ευρώπη μιλάμε και εμάς που λέμε ότι θα αγωνιστούμε μέχρι εκσώτων για να τα καταφέρει η Ευρώπη. Αυτό όμως είναι αγωνία, δεν είναι σκεπτικισμός, ούτε αντιευρωπαϊσμός».